

Čezki nadawk, čezki wosud

Bóh praji k Jeremiji:

„Njepraj: Ja sym přemłody, ale ty dyrbiš hić, hdžež tebje pósćelu,
a předować wšitko, štož tebi přikazam.

Njeboj so jich, dokelž sym z tobu a chcu će wumóc.“

(Jer 1,7–8)

Hdyž běch młody farar, mějach wobmysle-
nja, hač móžu prawje předować. Što
dyrbju staršim, bóle nazhonitým ludžom
wo wěrje do Boha noweho přinjesć? Što
mam při službje na kěrchowje prajić? Kak
docpěju młodžinu? Něchtó mi tehdy praje-
še: „To póndže. Čitaj pola Jeremije.“ Pohlada-
dach do Swjateho pisma. Jeremija běše
syn židowskeho měšnika a pochadžeše ze
wsy z mjenom Anatot. Wón běše hišće
młody, hdyž so wot Boha jako profet po-
staji. Začuwaše, zo hišće njemóže njesć
čežu Božeho nadawka. „Ach, Knježe Božo,
ja njemóžu předować, přetož sym
přemłody.“ Bóh tajku řeč njepřiwza, a jemu
wotmołwi: „Njepraj: Ja sym přemłody, ale
ty dyrbiš hić, hdžež tebje pósćelu, a
předować wšitko, štož tebi přikazam.
Njeboj so jich, dokelž sym z tobu a chcu će
wumóc.“ Tole běchu Jeremiji traštna slova
– a mi. Haj, hdyž je Bóh tak profetej pom-
hał, potom drje to ze mnu tež póndže, sej
myslach. Předować wšitko, štož Bóh přika-
za. Po tutym hesle prócowach so skutko-
wac.

Za Jeremijowy čas přiwisowachu ludžo
přibohej Baalej, kiž slubješe tym, kotřiž so k
njemu modlachu, plódnosć a bohatstwo.
Surowe ceremonije so k jeho česći wotmě-
wachu. Jeremija měješe wozjewić Bože
słowo a tak židowski lud wjesć k wěrje do
Boha. Wo tym čitamy w bibliji: „A Knjez
wupřestrě swoju ruku a dótkny so mojeho
erta a praji mi: Hlej, kladu swoje slova do
twojeho erta. Hlej, postaju će džensa nad
ludy a kralestwa, zo by wutorhał a potor-
hał, zničič a zahubił, twarił a sadził.“ Jere-
mija měješe wutorhać a potorhać. Wutor-
hać přiwěru kaž njerodź a suche štomy.
Potorhać pohanske wašnje kaž staru chě-
žu abo rozpadanu murju. Tole běše čezke

džěto, kotrež so mnohim njelubje-
še. Přenja Boža kazń měješe so pře-
sadzić: Ja sym Knjez, twój Bóh. Ty
njesměš druhich bohow měć při mni.

Jónu da Bóh Knjez Jeremiji na-
dawk, zo by sej hlinjany karan ku-
pił a z někotrymi nahladnymi wo-
bydlerjemi Jerusalema před wrota
šoł. Tam započinaše Jeremija pře-
dować a wěšćeše kónc města, do-
kelž su židža Baalej woprowali
swoje džěci. Wón čisny karan před
posłucharjemi na zemju a při tym
wozjewješe Bože słowo: „Kaž so
hornčěrjowe sudobje rozlama, zo
njemóže zaso cyłe być, tak chcu ja
rozlamać tón lud a to město.“ (Jer
19,11) Tajke předowanje so njespo-
dobaše. Lud chcyše radšo pozitiw-
ne powěsće slyšeć. Wyši měšnik

Pašur da Jeremiju zbić a tykny jeho
do jastwa. Hdyž jeho nazajtra pu-
šći, njeběše to kónc přesćěhowanjow. Hi-
šće husto je Jeremija dyrbjał čerpjeć swoje-
ho njebojazneho předowanja dla. Skónčnje
wuwichu so wěcy tak, kaž běše Jeremija
předował. Babylonske wójsko wobstupi
Jerusalem, zdoby město, a je wurubi. Wo-
džaca woršta židow so wotwjedže do Ba-
bylonskeje. Někotři židža čeknychu do
Egyptowskeje. Jeremija a jeho šuler Baruch
dyrbještaj sobu čahnyć. Tež tam je Jeremija
swojemu nadawkej swěrný wostał. Dale
předowaše za přiwobroćenje k žiwemu
Bohu a přečiwo česćowanju cuzych bohow.

Jeremija je čerpeł pod wosudom, zo
dyrbješe być profet. „Ach, Knježe“, tak so
wón modleše, „ty sy mje narěčał a ja sym
so dať narěčeć. Ty sy mje přemóhł a sy
dobył. Ja sym wšědnje hanjeny a kóždy so
mi směje.“ (Jer 20,7) Husćišo měješe mysle,

Hłowa profeta – twórba lužiskeho wuměłca
Horsta Bachmanna

Repro: priwatne

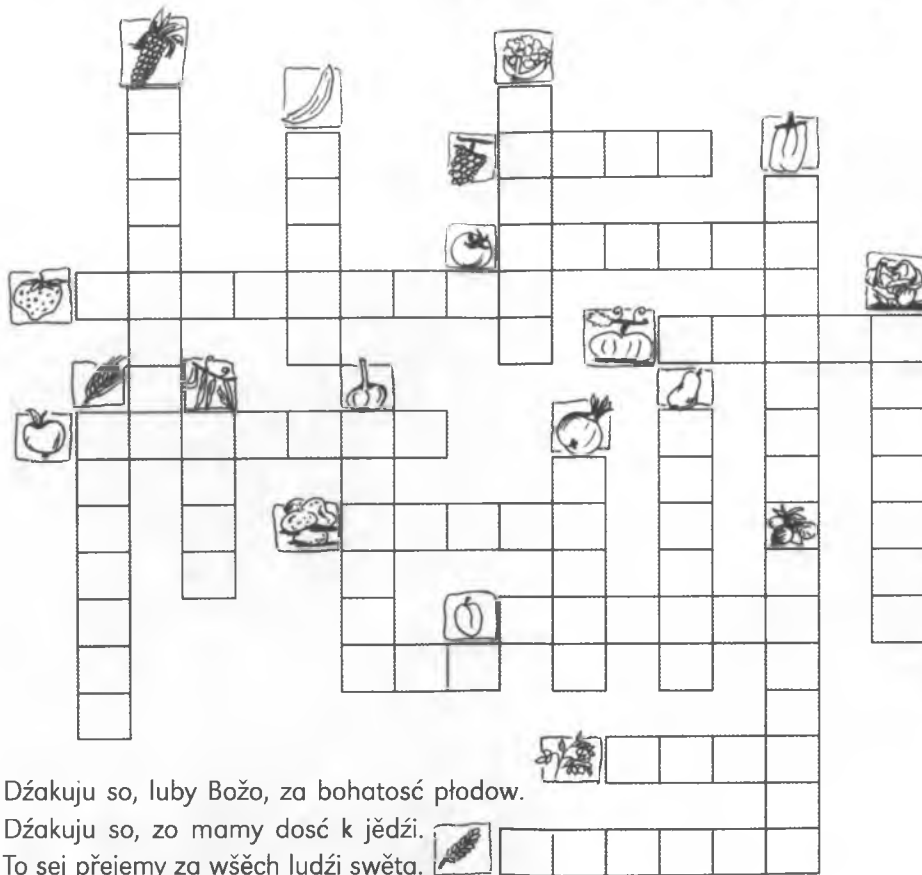
zo by swoje zastojnstwo spušćić. Hdys a
hdys wone z njeho wurazychu: „Nochcu
dale w jeho mjenje předować.“ Powołanje,
kiž bě dóstať wot Boha, chcyše spušćić. Ale
přewiny tute spytowanje. Začuwaše we
wutrobje kaž horjacy woheń. „Tón Knjez je
ze mnu jako mócný ryčer“, wón nadobo
wědžeše. Hač do swojeho kónca je Jere-
mija swěrný wostał temu, štož je nazhonit
w hodžinjne, hdyž bu za profeta postajeny.

Wěra do Boha njeje ničó njedželskeho
abo samo pódlanskeho. Příklad Jeremije
nam pokaza, zo saha Bóh do našeho žiwje-
nja, hač so nam to lubi abo nic. Wón je
Knjez nad stawiznami a chce, zo my jemu
swoju wutrobu damy. Njech so nam
zalutuja katastrofy a chłostanja, kaž su
židža je dyrbjeli přetrać. Njepodajmy so
cuzym boham.

Jan Malink

Džak za žně

Nazymu swjećimy žnjowodžakny swjedzeń. Džakujemy so Bohu za žně cyteho lěta. Cyrkwje su rjenje wupyšene ze sadom a zeleninu. To je telko wšelakich družinow, zo móžeš so idejam našeho Boha jenož džiwać! A w druhich krajach zemje znaja hišće hinaše płody. Někotre domoródnje družiny nadeńdžeš tu na wobrazkach. Kelko mjenow znaješ a móžeš zapisać? **Beata Richterowa**

Džakuju so, luby Božo, za bohatosć płodow.

Džakuju so, zo mamy dosć k jědźi.

To sej přejemy za wšěch ludźi swěta.

Na zhromadźiznu SET do Budestec

Lětuša sobustawska zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa wotměje so na reformaciskim dnju, 31. oktobra 2006, we wosadnym domje w Budestecach, Hłowna dróha 5.

Započatk je w 14.00 hodź.

Dnjowy porjad:

1. powitanje a swaćina
2. rozprawa předsydstwa
3. rozprawa rewizorow
4. schwalenje rozprawow
5. wólby do předsydstwa
6. namjety za dalšu dźělawasć towarstwa
7. „Serbscy prócowarjo Budestečanskeje wosady“, přednošk dr. Helmuta Jenča z Budyšina
8. počesćenje fararja Michała Frencelaw cyrkwje

Předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa přeprašuje wutrobnje wšitkich čłonow a zajimcow do Budestec.

Boži dom w Budestecach

Poswjećenje pomnika w delnołužiskim Tšupcu

Njedźelu, 29. oktobra, poswjećić so w Tšupcu w Delnej Łužicy pomnik za serbskeho fararja a wučenca Albina Mollera (1541-1618). Swjatočnosć zahaji so w 14.00 hodź. z němsko-serbskimi kemšemi w Tšupčanskim Božim domje, kiž swjećitaj hromadže wosadny farar Hanke a farar Hupac z Korjenja. Přizamknje so poswjećenje pomnika njedaloko cyrkwje.

Nachribjetniki za džěci w Tansaniji

Logo na nachribjetnikach za Tansaniju pokazuje europsku holcu a afriskeho hólca pod křížom w zhromadnej lódzi.

Budyski cyrkwiniski wobwod pohłubši swoje kontakty k diecezy Meru w Tansaniji. „Organizujemy hodownu akciju“, praji iniciatorka Hanamarja Simonowa z Trupina. Dže wo nachribjetniki za šulerjow. Cyrkwinski wobwod chce 5 000 džěci w tutym léće a 5 000 džěci w přichodnym léće wuhotować. W každym nachribjetniku maja być šulski zešiwk, pisak, taler, lžica, pitny bónčk a trjenje. Zajimcy móža za džesać eurow jedyn nachribjetnik kupić.

Kontakt: Ew.-luth. superintendenta, Awgusta Bebelowe naměstno 11, 02625 Budyšin; tel.: 0 35 91/39 09 30.

Konče: Wokrjesna nalutowarnja Budyšin, konto 1 000 011 557, BLZ 855 500 00 abo Ludowa banka Budyšin, konto 300 006 639, BLZ 855 900 00, wužiwaniski zaměr: Dary za Tansaniju.

Dalše informacije: www.kirche-koenigs-wartha.de. **Andreas Kirschke**

Porjedženka

W nastawku wo Měrance Lešawic-Wirthowej, wozjewjenym w septemberskim čisle Pomhaj Bóh na stronje 9, je podaty wopačny měsac jeje smjerće. Wona njezemrě 4.7.1977, ale 4.2.1977. Prosimy wo wodaće.

Džěło při Serbskim wosadnym zwjazku zakónčene

Rozmołwa z wikarom Jörgom Briesovskym z Budyšina

Na serbskich kemšach spočatk septembra w Michalskej cyrkwi w Budyšinje rozhožowaše sup. Malink młodeho teologa knjeza Jörga Briesovskeho, kotryž je minjene lěto při Serbskim wosadnym zwjazku džěłať. Knjez Briesovsky pochadźa z Budyškeje Michalskeje wosady, je wustudowany teologa a je z 1. septembrom nastupiť wikarske wukubtanje w sakskej krajnej cyrkwi. Prašachmy so za jeho dotalnym serbskim džětom a jeho přichodnymi předewzaćemi.

Knjez Briesovsky, nimale lěto sće při Serbskim wosadnym zwjazku džěłať. Kak je k temu dóšlo? Sće był poťnje přistajeny a što bě Waš nadawk?

Hdyž běch w januaru 2005 přeni eksamen w Lipsku zložil, njedóstach hnydom wikarske městno. Dyrbjach lěto čakać, doniž njemóžach so znova přizjewić. Zo bych tutón čas zmyslapoňnje wužił a snadž tež swoje šansy za wospjetne přizjewjenje jako wikar polěpšił, namjetowaše mi sup. Malink, serbsce wuknyć a na přihotach za wudaće nowych serbskich spěwarskich džělać. W tutym času wot oktobra 2005 dóstach bjezdžětny pjenjez ALG II. Na spěwarskich džělach čestnohamtsce, dóstach pak wot Serbskeho wosadneho zwjazka měsačně sto eurow za swoju prócu. Džěło na spěwarskich wobsteješe předewšěm w tym, wšitke předwidžane 348 kěrlušow do komputera zapodać a tak daloko wobdžělać, to móža so do čišćernje dale dać. Tež přiwiški, kaž Lutherowy Mały katechizm abo Augsburgske wuznaće, dyrbjachu so přehladać. Naposledk zestajach hišće wšelake registry.

Su nowe spěwarske dodžěłane?

Swoje džěło na nich móžach krótko do započatka swojeho wikariata zakónčić. Wuslědki namakaja so na CDji, kotruž přepodach sup. Malinkej na serbskich kemšach spočatk septembra. Nětko dyrbi so wšitko hišće wot maćernorěčneho Serba na zmylki přehladać. Móžno, zo so tež hišće porjad Božeje služby přida. Njeje pak hišće jasne, w kotrej formje měł so wón spěwarskim přirjadować. Wo tym budže Serbski wosadny zwjazk w swojim přichodnym posedženju rozsudzić.

Hdyž sće loni nazymu swoje džěło započat, bě Wam serbsčina dospoňnje cuza. Móže něchtó bjez rěčnych znajomoscow na tajkim projekće džělać?

To su so mje při mojim znowapřizjewjenju na wikara lětsa w nalěcu w Drježdžanach tež prašeli. Je woprawdže wjele, štož njerozumju. To pak za tute džěta tež na kóždy pad trěbne njebě, hačrunjež by při lepšich znajomoscach serbsčiny džěło wězo spěšnišo postupowało – na přikład, hdyž dyrbjach kěrluš ze stareho do noweho serbskeho prawopisa přepisać. Z trochu zwučowanjom pak tež to džěše. Počas mi samo někotre prawopisne zmylki nadpadnych, hačrunjež ani wšitke słowa njerozumjach. Rozumjenje pak njebě přeco trěbne

– na přikład, hdyž džěše wo formalne džělať, kaž woznamjenje rytmsa štučkow přez nachilene smužki.

Sće w tym lěće tež serbsce wuknył. Hdže a na kotre wašnje a što bě najefektiwnišo?

Wot oktobra 2005 wobdžělich so na rěčnym kursu za započatkarjow na ludowej uniwersiće, dwójce wob tydžeň chodžach na priwatnu wučbu pola jara wěcywustajneje wučerki-wuměnkarki knjeni Angele Langeroweje a jónu tydžensce na hodžinu serbskeho čitanja pola knjeza Měrcina Wirtha, hdžež džěše předewšěm wo prawe wurjekowanje. Wučba pola knjeni Langeroweje kaž tež zhromadne čitanje w lekcionaru abo katechizmje z knjezom Wirthom běštej přewšo spomóžnej. Sym woběmaj z wutroby džakowny za wjele prócy a časa, kiž staj za mnje nałožiłoj.

Kak posudźujete swoje tuchwilne serbske rěčne znajomoscje?

Čitanje dže poměrnje derje, hačrunjež tu a tam tola hišće klaca. Wobčežniše je wězo zrozumjenje a rěčenje. Moji serbscy rěčni partnerojo trjebaja wjele sćerpnosće a dyrbjeli pomatu rěčeć a jednore sady tworici. Spytowanje, tež ze Serbom němsce rěčeć, je bohužel hišće wulke.

Přez wuknjenje rěče sće so jako Němc tež trochu zeznať ze serbskim žiwjenjom. Kajke začišće wo nim maće?

Hač do lońšeho bě mi wšo serbske cuze, hačrunjež pochadžam z bliskosće Budyšina a mam z nanowje strony samo serbsku prawowku a serbskeho pradžěda. Wulki začišć we mni zawostajila je lubosć někotrych Serbow k swojej kulturje a swojim tradicijam. Mjez Němcami so swojska kultura hustodosć ani dosć na wědomje njebjerje a hdyž, potom skerje kritisce. Wěm, zo je hódno serbsce wuknyć, wšako je wulki džěl našeje tužiskeje kultury ze Serbami zwjazany. Njezapomnite dožiwjenje bě za mnje a moju přećelku wopyt oratorija „Podlěčo“ wot K. A. Kocora w Smochćicach na krasnym lěčnym wječoru lětsa w juniju. Bohužel njemějach hišće skladnosć, typiski serbski kwas dožiwić. Wo serbskich kwasach mnozy Němcy w našim regionje měnja, zo su to wosebje krasne swjedženje.

Wuknjenje serbskeje rěče je Wam tež wosobinske zbožo přinješto. Na rěčnym kursu sće swoju přećelku zeznať.

Böh njewjedže tych swojich přeco poručních pućach. Wokołpuć, zo njemóžach

Wikar Jörg Briesovsky z přećelku Kathrin. Zeznatěj staj so na kursu serbsčiny.

hnydom do wikariata, je woprawdže mje a moju přećelku hromadže zwjedť. Zo zeznach Kathrin runje na kursu serbsčiny, je za naju kaž Bože wjedženje. Bohužel wona přez swój wučerski referendariat při zakładnej šuli tuchwilu njemóže telko serbsce wuknyć. kaž by to rady chcyła. Wona so nadžija, zo změje přichodnje wjac chwile za to, dokelž so jara za serbsčinu zajimuje. Wuknje ju z wjesela a nic, dokelž by ju něchtó k temu nuzował.

Nětko sće swoje džěło při Serbskim wosadnym zwjazku zakónčić. Što činiće tuchwilu a kotre plany maće do přichoda?

Dnja 1. septembra sym swój wikariat nastupił. Najprjedy wukubtuju so hač do kónca februara přichodneho lěta w katechetickej. W Budestečanskej wosadze zeznaju džěło z młodžinu a dźěćimi a na Schillerowym gymnaziju w Budyšinje budu w nabožinje hospitować a tež sam hodžiny podawać. Potom přizamknje so druha faza wikariata, wosadny praktikum. Tutón pak najskerje njebudže w Budestecach, ale w druhej wosadze Budyškeje eforije.

Chćeće so tež w přichodze z tym serbskim zaběrać abo je tutón kapitl jako nachwilna epizoda nětko za Was wotzamknjeny?

Budu tež dale serbsce wuknyć. Knjeni Langerowa je mi poskičila, zo směm dale k nej na wuknjenje chodźić. Rady bych so tak daloko wukmanił, zo bych móhl sam kemše w serbskej rěči swječić. Hač tam pak je hišće dołha noha. Hakle wóndano pak mějach skladnosć, serbske kemše sobu wuhotować, 16. septembra na dworowym swjedženju we Wuježu.

Wutrobny džak za rozmołwu a wšo dobre Wam na dalším puću do duchownstwa. Prašała so **T.M.**

Spominanje na naju nana Arnošta Dučmana

Arnošt Dučman narodži so 5. februara 1896 w Běłej Horje. Hromadže z bratromaj Paulom a Ottom wotrosće jako najstarši syn serbskeju mandželskeju Awgusta a Marje Dučmanec. Do šule chodžeše do Worcyna. Tam jeho wobdarjenosć bórze nadpadny, tak zo poručí wučer staršimaj, hólca pósłać do Budyšina na wyšu šulu. Bohužel pak so staršej njemóžeštaj k temu rozsudzić. Tak wosta jeho wulke přeće, so stać z apotekarjom, njedopelnjene. W léče 1911 zemřě jeho nan. Na to přesydlí so mać z hólcami do Budyšina.

W Přenjej swětowej wójnje dyrbješe Arnošt Dučman do wojakow. Po strowym nawróće namaka přistajenje jako redaktor za kulturu w Serbskich Nowinach. W swobodnym času spěwaše sobu w serbskim chórje. Tu zezna Budyšanku Bertu Mulkec, z kotrejž so 1924 woženi. Młodaj mandželskaj bydleštaj w jeje staršiskim domje na Serbskim kěrchowje č. 3 hnydom w susodstwje diakonata a šule Michałskeje wosady. Tutón stary dom bě drje jara romantiski, ale tež jara mały a bjeze všeho komforta. Tam narodžištaj so 1925 syn Herbert a 1927 dźowka Annemarie. 1931 so staršimaj wulke přeće dopelni. Na wuchodnej kromje města, na Wilhelma von Polenowej č. 26, kupištaj sej nowonatarjenu jednoswjóbný dom. Lěto pozdžišo narodži so jako poslednje dźěćo dźowka Sabine.

Nacistiski čas

W přichodnych lětach so hospodarske a politiske poměry přiwótřichu. 1937 so Serbske Nowiny zakazachu a nan bu bjezdžělny. Njetraješe dołho a dyrbjachmy so wot našeho rjaneho doma dźělic a zaso do stareho domu na Serbskim kěrchowje začahnyć. Bórze pak mějachmy so na to zwučić, zo bydlimy na Röhrscheidtowym naměšce, dokelž so wšudže serbske mjena na němske změnichu (dale na př. tež Serbska hasa – Semperowa, Serbske hrjebje – Rybjace wiki, Čornobóska – Wienska).

Na zbožo namaka naš nan přistajenje jako wabjer w „Bautzener Tageblatt“. Wšědnje jězdžeše z kolesom do wokolnych wsow, zo by tam ludźi, kiž běchu dotal Serbske Nowiny čitali, jako nowych abonentow zdo był. Serbska řeč jemu při tym někotrežkuli durje wotewri.

Na naju dźěćacy čas so rady dopominamaj. Pola nas knježeše wjesołe žiwjenje. Njezapomnite wjerški běchu wulěty na Čornobóh abo Mnišońc. Někotre razy wob lěto wopytachmy nanowu ródnu wjes. Jědžechmy z čahom hač do Pomorc a wot tam běžachmy nimale hišće hodžinu hač do Běleje Hory. Na samsne wašnje wróćichmy so wječor dom. Rjane bě zhromadne kofejpiće w lěcu na zahrodce za našim domom z wuhladom na Krónprincowu móst. Wječor so husto z hrami zabawjach-

Arnošt Dučman z mandželskej na zahradze jeju domu na Serbskim kěrchowje č. 3 my. W swójbje řečeše so němsce, jenož druhdy, hdyž my dźěći njesmědžachmy ničo rozumić, praještaj sej staršej mjez sobu něšto serbsce.

Nacistiska ideologija so do našeje swójby njezadoby. Pola nas knježeše křescanski duch. Wšitke tři dźěći spěwachmy sobu w chórje inkwilinow při Pětrskej cyrkwi. Dalokož wěmoj, bě nan sympatizant Wuznawarskeje cyrkwyje. Naju bratrej Herbertej, kiž chodžeše tehdy na Krajnostawsku wyšu šulu, so – tež přez mudre rady našeho nana – poradzi, zo jeho z HJ wuzamknjychu.

Druha swětowa wójna

Hdyž 1939 wójna wudyri, bě nan 43 lět stary a njetrebaše wjac do wojakow. To bě wulke zbožo za nas. Hnydom po nadpadze na Sowjetski zwjazk w juniju 1941 wostara sej wón wučbnicy a słowniki a nawukny jako awtodidakt konsekwentnje a perfektne rusku řeč. Na zadžiwane prašenje přiwuznych wotmołwi: „Jedneho dnja budu to trjebać.“ Wulka zrudoba potrjechi našu swójbu, jako naju bratr Herbert nazymu 1944 w Estniskej padny.

Kónc wójny dyrbješe nan k Volkssturmej, wosta pak w Budyšinje. Hdyž so z wuchoda hrivot kanonow bližeše, poda so mać z namaj holcomaj na čekanje. Jenož z mało wěcami, kiž móžachmy na našim ručnym wozyčku sobu wzac, wopušćichmy naš dom. Na južnej kromje města móžachmy so hišće wot nana rozžohnować, kiž dyrbješe tam službu wukonjeć. Podachmy so do Załomja, hdžež namakachmy přebytk pola znatych.

Hdyž bě sowjetske wojsko Budyšin zdo bylo, zajachu z druhimi volkssturmovcami tež našeho nana. Ducej do jatby widžeše wón cyly rynek domow na Serbskim kěrchowje so palić, tež naš dom a susodnu Michałsku šulu z diakonatom. Něšto

dnjow pozdžišo poradzi so nanej hromadze z towaršom čeknyć a so k nam do Załomja předobyc.

Poľni njeměra podachmy so potom bórze wottam na puć domoj, hačrunjež wědžachmy, zo wšak žadyn dom wjac nimamy. Do teho běštaj sej staršej hišće znamješka ze sekloweho banta w serbskich barbach zhotowiloj a sej na drastu přitykloj. Tele serbske banćiki wuchowachu nas w Budestecach před sowjetskimi wojakami, kiž tam nimoducym scázachu, štož so jim lubješe. Tak docpěchmy bjez ćežow město. Po hasach dyrbjachmy so přez rozwaliny, nimo roztrělaných pancerow a wurutych třělných hrjebjow předobyc. Na Serbskim kěrchowje stejachmy wurudzeni a bjezradni před zbytkami našeho skromneho, ale lubeho domčka. Nan poda so na puć a namaka bórze smilnu dušu, kiž bě zwólniwa nas nachwilnje hospodować. Tak bydlachmy něšto časa pola knjeni Großeroweje na Bórklinje, kotrejž bě tež lubo, zo w tutym njeměrnym času njebě sama.

Po někak třoch tydženjach namaka nan za nas bydenje na něhdyšej Jurjowej 9 (džen- sa Martina Hoopowa). Bě to šikwane bydenčko pod třěchu – za nas runje prawe, a to najrjeńše bě, zo bě samo meblěrowane. Z dowěru do přichoda započachmy sej naše nowe žiwjenje zryjadować. Kaž druzi dźěłokmani mužojo dyrbješe tež nan w měsće rozwaliny rumować.

W něhdyšim Gudźic hotelu při dwórnišću bě so přeložowarski běrow zarjadowať. Na zakładze jeho dobrych znajomosćow rušćiny nana tam přistajichu. Jemu pak chcyše so rady do wučerstwa. Tuž so pola wotpowědneho zarjada přizjewi, wšako pytachu město wotnacizowanych wšudže nowych wučerjow.

Tragiska smjerc

Nazymu 1945 so naše měrne žiwjenje zrazom skónči. Posledni džen oktobra započo so kaž wšitke druge. Nan džeše rano na džeło, ale wječor njepřidže dom. Naj- ⇨

Arnošt Dučman 1932 ze synom Herbertom a dźowku Annemarie Foće: priwatnej

Pučowanie serbskich swójbow 2006

Dnja 16. požnjenca, potajkim lětsa hakle w nazymje, zetkachmy so na swoje tradicionelne pućowanie serbskich swójbow, spřihotowane wot Serbskeho ewangelskeho towarstwa. A tež lětsa přeproso zaso Krygarjec swójbja do Wuježka pod Čornobohom. Přeprošenju slědowachu swójbja z bliskeje a dalšeje wokoliny, katolske a ewangeliske, serbske, serbsce wuknjace a němske.

Při miłym nazymskim wjedrje wotnóžkowa připołdnu 16 dorosćenych a 14 džěci, mjez nami swójbja fararja dr. Buliša, Bukčanski wosadny farar Haenchen a wikar w Budestecach Briesovskij. Pućowanie wje-

džeše nas pódtu sewjerneho boka čornobóskeho hrjebjenja nimo Žornosyk do Lejna. Při bjesadze a wobdźiwaniu rjaneje nazymskeje přirody so poldra hodžiny spěšnje miny. Džěci pytachu sebi pućowanske kije a wjeselachu so nad namakanymi hribami. Došedši do Lejna čakaše na bliskej tuće knjeni Krygarjowa z kofejom, brěčku a dobrym samopječenym tykancom na nas. Po swačinje podachmy so přez Nowy Wuježk wróćo do Wuježka.

Mjeztym běchu hižo pilni pomocnicy na dworje Dejkec/Pawlikec statoka wšitko za krótke kemše spřihotowali. Zhromadnje

Na idyliskim statoku Dejkec/Pawlikec swójbja we Wuježku swjećeše farar dr. Buliš ze Smělnje z pućowarjami a dalšimi wopytwarjami serbske kemše. Foće: T. Bejmakowa

Wulcy a mali mějachu swoje wjeselo při Šewskej rejji, do kotrejež bě skupina „Hercy“ připoslucharjow koncerta prosyta.

z wikarom Briesovskym swjećeše je w našej mačerščinje farar dr. Buliš. Dalši hosćo, wosebje wobydlerjo z Wuježka a wokolnych wsow, běchu so přidružili.

Po krátkej přestawce zahudzi nam na idyliskim dworje skupina „Hercy“ stare serbske pěsnje. Wosom hudźbnikow wokolo Budyšana Měrka Šoły wobkuzła něhdže 60 poslucharjow ze spěwami a hudźbu na huslach, pišćatce abo na dudach. A samo našu reju „Takle wjerćimy ...“ sebi na dworje zarejowachmy.

Při wječeri, škleńće wina abo piwa a bjesadze so dworowy swjedžen zakonči. Džěci pak hanjachu hač do pózdneho wječora po zahrodže.

Wutrobny džak słuša wšěm pomocnikom při wuhotowanju serbskeho swjedženja we Wuježku, wosebje pak swójbomaj Krygarjec kaž tež Dejkec/Pawlikec za jich wospjetnu hospodliwosć. **Tereza Bejmakowa**

⇒ prjedy so njestaroscachmy, wšako bě so hižo husćišo stało, zo skaza sej sowjetski komandant nana jako tołmačerja na komandanturu. Hdyž bě tam hotowy, by jeho přeco wojske awto dom přiwjezło. Ale hodžiny so minychu a žane awto njeprijědže. Hdyž nan na druhe ranje hišće njebě dom, běchmy jara znjeměnjene. Bórže zwonješe při našich durjach a sobudžětač z běrowa so woprašja, čehodla nan njeje na džěto přišo. Tak džěchmy počne staroscow na jeho džělowe městno a tamniši šef pošta nas dale na krajnoradny zarjad. Tam nam zdžělchu, što bě so na předwječoru žałosneho stało:

Wječor w šesćich mějachu w běrowje swjatok. Wjesoły chcyše nan dom chwatać, dokelž bě tutón dzeń přilubjenje dósta, zo jeho bórže jako wučerja rušćiny do šulskeje služby přewzaja. Nimo teho bě swoju mšačnu mzdu dósta. Hdyž na dróhu stupi, so nadobo pjanaj sowjetskaj wojakaj do njeho daštaj. Někotři swědkojo měnjachu, zo přescěhowaštaj muža, kiž bě

na našeho nana podobny a kiž bě přez kolije čeknył. Druzy zaso rozprawjachu, zo bě nan chcył němskej holcy pomhać, kotruž wojakaj wobćežowaštaj. Rěčo rusce z nimaj chcyše jeju změrować, ale wonaj čěrještaj jeho z namocu na ležownosć Ernsta Thälmannowa 4 (džensa Dwórnišćowa). Tam na zahrodže jeho wojakaj z toporom třělby zarazychu. W knize zemřetych Pětrskeje wosady w Budyšinje je zapisane, zo zemře nan 31. oktobra 1945 w 20 hodž. na Thälmannowej 4. Jako přičina smjerće je tam podate: „schwere Schädel- und Gehirnertrümmer durch Russen“.

Na druhu dzeń rano wobhonicmy so pola wobydlerki domu za surowym podawkom. Strachociwje nam starša žona skrótka rozprawješe, štož bě widžala. Nan bě wojakow naležnje prosył, zo byštaj jeho tola pušćitoj, wšako njeje nič skućil a doma čakaja na njeho žona a džěsci. Ale wojakaj biještaj tak dołho do njeho, doniž so wjac njehibny. Naposledk wzaštaj jemu

mšačnu mzdu ze zaka. Zhonicmy tež, zo běchu hišće pasanća na dróze byli, mjez nimi tež ludžo, kiž nana znajachu. Ale nihtó sej njebě zwěrił so wojakom na přeco stupić a zlostnistwu zadžěwac.

7. nowembra bu nan na Tuchorju pochowany. Na tutym dnju, kiž wšak je wulki sowjetski swjaty dzeń, dyrbjachu sowjetscy wojacy w svojich kasernach wostać a njesmědžachu do města. Pozdžišo zhonicmy, zo su Rusojo jedneho ze skućicelow zatřělili, wo wosudže drugeho nam ničo znate njeje.

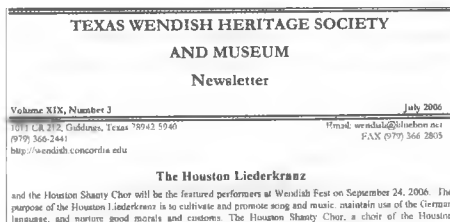
Mać a mój sotře běchmy nětk bjez nana a bjez dochodow. Wón nam jara pobrachowaše, ale někak dyrbješe žiwjenje dale hić. We wšěch čězach nam dopomnjenje na našeho lubowaneho nana přeco zaso nowe mocy spožči.

Po dopomnjenkach džowkow Arnošta Dučmana, knjeni Annemarie Běrcyneje z Engelsdorfa a knjeni Sabiny Mičcyneje z Budyšina, napisała **T.M.**

Wo nas w Americe

Tekst wot SET wudateho informaciskeho łopjena wo ewangelskich Serbach, kotryž předleži wot lětušeho tež w jendźelskej rěči, je nětko wušoľ w časopisu texaskich Serbow. „Texas Wendish Heritage Society and Museum Newsletter“ wozjewi jón w dwěmaj dźěłomaj w swojim 2. a 3. čisle, kiž wudźeštej lětsa w aprylu a juliju. W texaskim serbskim towarstwe nětko wo tym rozmysluja, přichodnje snadź cyłe informaciske łopjeno w spodobnym wuhotowanju z fotami a geografiskej kartu wudać. Z tym bych so zajimcam w Americe zakładne informacije wo džensnišim połoženju ewangelskich Serbow we Łužicy podali.

T.M.

Hłowa časopisa texaskich Serbow

Z předsydstwa SET

Dnja 13. septembra 2006 schadźowaše so předsydstwo SET w Serbskim domje w Budyšinje. Wobjedna so dnjowy porjad lětušeho sobustawskeje zhromadźizny na reformaciskim dnju. Předsyda rozprawješe wo lětušich předewzacach, kotraž bě towarstwo podpěrało a financowało. Sup. Malink informowaše wo založenju serbskeje přirady w Ewangelskej cyrkwi Berlin-Braniborska-šleska Hornja Łužica. Do njeje staj so nimo druhich tež Serbski superintendent Jan Malink a prof. Dietrich Šořta z Budyšina powołať.

Měrćin Wirth

Serbski duchowny dorost a serbska přirada

Předsydstwo Serbskeho wosadneho zwjazka zeńdže so 18. septembra w Budyšinje. Zaběraše so na swojim posedženju z prašenjom, kak móže so duchowny dorost w serbskej rěči wukmanić, k čemuž maja so wšelake móžnosće pruwować. Wikar Briesovsky wopytuje tuchwilu pódla katechetiskeho wukublanja serbske hodźiny w Budyšinje. Dale přehlada so hospodarski plan, kotryž ma so po pruwowanju přez cyrkwinske zarjady schwalić wot hłowneje zhromadźizny, kotraž zwola so na sobotu, 20. januara 2007. Předsydstwo informowaše so wo wutworjenju serbskeje přirady w cyrkwi Berlin-Braniborska-šleska Hornja Łužica, do kotrejež buštaj jako člonaj sakskeje krajneje cyrkwe sup. Malink a prof. Šořta, wobaj z Budyšina, powołať. Serbska přirada konstituuje so 25. oktobra 2006 w Zhorjelcu. **Jan Malink**

Bartski farar Joachim Philipp †

Po krótkej čežkej chorosći zemře 12. septembra na wuměnk w Hbjelsku něhdyši doholětny Bartski farar Joachim Philipp w starobje 62 lět. Wulka syła přewodźerjow, mjez nimi mnozy zastojnsy bratra a něhdyši wosadni, jeho sobotu, 16. septembra, k poslednjemu wotpočinkej na Hbjelšćanskim kěrchowje přewodźachu.

Joachim Philipp pochadžeše z Drježdźan, hdžež bě so 1943 narodźił. We w dalokej měrje zničeny mjesce přežiwi lěta džěcatstwa a młodosće. 1962 maturowaše na Křižnej šuli a studowaše potom na teologiskej fakulće w Lipsku. Swój wikariat absolwowaše w Hornjej Łužicy, kiž sta so jemu na čas žiwjenja z lubej nowej domizny. W młodej wučerce z Budyšina namaka sej swoju mandźelsku. Dwě mjeztym dorosćenej džowce z mandźelstwa wudźeštej. 1971 bu w Barće za fararja ordině-

rowany a słužeše wosadze dlěje hač tři lětdžesatki, doniž so 2002 na předwuměnk njepoda. Z mandźelskej přesydlětaj so do njedalokeho Hbjelska, hdžež sej nowy domčk natwarištaj, w kotrymž so nadži-ještaj na rjane zhromadne wuměnkarske lěta. Njenadžicy pak zwěsći so hakle před něšto njedželemi čežka chorosć, při kotrejež hižo lěkarскеje pomocy njebě.

W Barće bě farar Philipp naslědnik serbskeho duchowneho Gerharda Renča. Wón bě přeni němski farar w stawiznach Bartскеje wosady a zdobom posledni duchowny na tudyšej farje. Po jeho wotchadze Bart hižo noweho duchowneho njedosta, ale so nětko z Hrodzišća sobu wobstara.

Njech farar Philipp wotpočuje w Božim měrje. Jeho zawostajenej swójbje njech Bóh Knjez spožči troš a pokoj we wšej zrudobje.

T.M.

Zwonaj za Bukečansku cyrkej

Zwony Bukečanskeje cyrkwe mějachu samsny dońt kaž w druhich wosadach. Nětko maja so město po wójnje lateju železnej nowej zwonaj z mosaza zhotowić. Tehodla namoľweše so patoržicu 2005 zběrać pjenježne dary za financowanje. Liči so z něhdze 80 000 eurami wudawkow. Zastupjerki Bukečanskeje Domskeje skupiny přepodachu spočatk septembra wosadnemu fararjej knjezej Haenchenej pjenježny dar we wysokosći 739,00 eurow. Tutón dar ma so wužiwać

za serbske napismo na jednym z noweju zwonow. Pjenjezy nazběrachu so mjez Serbami (njewotwisnje wot swětonahlada) z Bukec a wokolnych wsow a na serbskim wosadnym popořdnju.

Na zetkanju z fararjom wobjedna so tež namjet wo zhotowjenju duplikata młodžinskeje chorhoje z lěta 1879, kiž ma wušiwane serbske napismo „K dopomnjeću na 29. septembra 1879, młodosć z Wadec a Trjebjenc“.

Helga Tejpelowa

200 lět Njepilic dom w Rownom

Tysacy hosći přiwabi swjedžen 200lětneho wobstaća domu Hanza Njepile posledni kónč tydženja w septembru w Rownom. K jubilej bě so dom dospotnje wobnowił a nowy wuhotowať. Wjeršk sobotneho swjedženja bě swjedženski čah, na kotrymž so tež Slepjanski farar Huth z wosadnymi holcami a modelom Slepjanskeje cyrkwe wobdźěli (hlej wobraz). Njedźela zahaji so z němsko-serbskej Božej službu na zahrodze Njepilic statoka, ke kotrejež so něhdze 200 kemšerjow zhromadźi. Předowanje měješe Serbski superintendent Malink z Budyšina. Kemše wuhotowachu sobu Zhorjelski regionalny biskop Pietz, Slepjanski farar Huth a predikant Hermaš kaž tež Slepjanske kantorki, spěwarki wokoło Rože Šenkarjoweje a dujerja. Foto: priwatne

Z džakownosću na fararja Fabriciusa spominali

Ze swjatočnymi němsko-serbskimi kemšemi wopominaše so njedźelu, 10. septembra, w cyrkwi w Choćebuzu-Korjenju žiwjenski skutk fararja Jana Bogumita Fabriciusa (1681–1741), załožerja delnjoserbskeje spisowneje řeče. Po tym wotkry so před faru dwurěčny pomnik za tuteho wuznamneho muža, kotryž běše we wsy serbsku čišćernju załožil – bě to zdobom přenja čišćernja w Choćebuskim kraju docyła – a w léce 1706 wudał Lutherowy Mały katechizm w delnjoserbskim přeložku. Nic mjenje wažne wšak běchu w léce 1709 čišć delnjoserbskeho Noweho zakonja a dalše njesebične prócowanja Fabriciusa wo kubłanje serbskeho luda. Wón zdokonja je w času, jako němska wyšnosť w Delnjej Łužicy wospjetnje nješwarne germanizatoriske naprawy postajowaše. Němc Fabricius, kiž wšak běše so hakle w léce 1701 z pietistisce zmysleneho Franckeskeho wustawa w Halle do serbskeho Korjenja dostał, njeje so dał do antiserbskich činkow přahać. Nawopak: Jako wyši farar w Picnju (1708–1726) a jako superintendent w Choćebuzu (1726–1741) džělaše čim bóle přeciwo germanizaciji serbskeje ludnosće. Tehdy w žanej ze 14 do Choćebuzy zafarowanych wsow ani jeničkeje šule njemějachu. Hakle džakowano duchownemu Fabriciusaj, kiž běše w Korjenju serbsku řeč perfektnje nawuknył, rjadowachu so wokoło Choćebuzy šulske naleznosće: Fabricius běše w swojim Choćebuskim

Choćebuska generalna superintendentka Heilgard Asmus a Korjenski farar Helmut Hupac (naprawo) porěčeštaj při nowym pomniku, něhdysi předsyda Mašicy Serbskeje Měto Pernak z Berlina (nalěwo) hódnoćeše wuznam fararja Fabriciusa.

času tež cyrkwinski a šulski inspektor Choćebuskeho wokrjesa a organizowaše ludowe kubłanje na wsach. Přeco za dvě do tři susodne wsy je wón šule zarjadować dał. Přez spěchowanje serbskeho słowa w cyrkwi a šuli je wuspěšnje přeciwo germanizatoriskej politice pruskeho krala Bjedricha Wylema I. wustupował.

Na poradženej swjatočnosti k česći fararja Fabriciusa móžachu Korjenscy wosadni wjele hosći powitać. Mjez nimi běchu braniborski minister Frank Szymanski (SPD), statny sekretar dr. Johann Komusiewicz (CDU), Marietta Tzschoppe jako zastupjerka wyšeho měšćanosty Choćebuzy kaž tež dalši politikarjo, wosoby zjawneho žiwjenja a zastupjerjo serbskich a němskich institucijow.

Choćebuska generalna superintendentka Heilgard Asmus wopyta na tymle dnu Korjensku wosadu přeni raz, za což so jej wosadny farar a hosćiciel Helmut Hupac z rjanym kwěcelom podžakowa. W swojim předowanju pokaza wona na wuznam słowa: „Žadyn pomnik a žadyn ritual njeby bjez słowa móht nastać.“ Bože słowo w maćernej řeči pak je zakład za křesćanske wuznaće. Wona podšmórny, zo běše tuž zbožowny pad, zo je Fabricius móht w Korjenju załožić serbsku čišćernju. Přeswědčenje, zo řeči Bóh k ludžom w jich maćernej řeči a zo njeměto so serbske słowo z teho wuzamknyć, běše zakładna mysl, kotraž so kemšerjam na dwurěčnej Božej službje posrědkowaše.

Bywši předsyda delnjoserbskeje Mašicy Serbskeje Měto Pernak rysowaše najwažniše stacije žiwjenja Fabriciusa jako wótca

delnjoserbskeho pismowstwa, za což so jemu přitomni z dołhim přikleskom džakowachu. We wěcywustojnych krótkich přinoškach zwuraznichu tež dalši řečnicy zjawny zajim na spěchowanjach a zachowanju serbskeje řeče a kultury. Woni řečachu z wutroby tym, kotřiž dale pod komplikowanymi wuměnjnjenjemi serbstwo w Delnjej Łužicy haja a so při tym tež džzensniši džěl hustodosć lochko nimaja.

Dwurěčne kemše wobrubichu z hudźbnymi přinoškami dujerjo metodistiskeje wosady w Choćebuzu, chór seniorow w Korjenju a organist A. Knieschke kaž tež spěwar G. Schön a jeho mandželska O. Weingardt-Schön z wjacorymi delnjoserbskimi kěrlušemi.

Korjeń je džensa do dalokey měry přeněmčena wjes a zagmejnowany džěl města Choćebuzy. Stari ludžo so dopominaja, zo su jich starši abo džědojo a wowki hišće serbsce řečeli. Zwostanje tuž nadžija, zo so z nowym pomnikom do Korjenja wróći kusk hordosće na serbsku zańdženosć wosady a jeje prócowarjow.

W léce 1880, tak wobswědči nam serbski wučenc Arnošt Muka, běše wosada hišće nimale cyle serbska: Z tehdyšich 2 057 wobydlerjow běše jenož 18 Němcow (to je mjenje hač jedyn procent!), a tući tež zwjětša serbsce móžachu. Tež wosadne žiwjenje bě w dalokey měrje serbske: „W Korjenju so každu njedźelu němski a serbski předuje, na serbskich kemšach so serbski spěwa. Nyspor je stajnje serbski ...“ Za winu, čehodla temu džensa wjace tak njeje, so pak hižo nchtó njepraša.

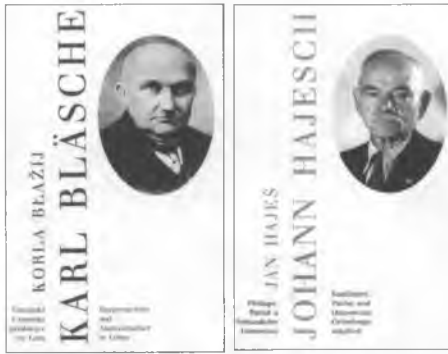
Werner Měškank, Choćebuz-Zaspy

Na zornowcowej steli stej pričinjenej mosazowej tafli z wobrazom fararja Jana Bogumita Fabriciusa a z tekstom wo jeho skutkowanju.

Foće: W. Měškank

Powěsće

W rjedže wo wuznamnych Łazowskich wobsočinach stej lětsa wušłoj žiwjenskeje wobrazaj gmejnkeho předstejerja Korle Blažija (1864–1932) a překupca Jana Haješa (1873–1960). Wobě knižce spisał je Werner Thomas, aktiwny člon a bywši wjacelětny předsyda Spěchowanskeho towarstwa Domu Zejlerja a Smolerja we Łazu.

Horni Wujězd. W awtodróhowej cyrkwi pobychu srjedź awgusta zaso raz paduši. Z jačmožnicy a pjenježnje kasety pokradnychu 30 eurow. Při tym načiniču tehorunja 30 eurow wěcneje škody.

Budyšin. K zahajenju noweho šulskeho lěta swječašćaj farar Wito Šcapan a sup. Jan Malink pónđzelu, 4. septembra, ze šulerjemi serbskeje zakładneje a srjedźneje šule němsko-serbsku nutrnosć w cyrkwi Našeje lubeje knjenje. Předstaji so štom jako symbol za korjenje a za rosćenje k swětlju, k Bohu. Džěći přinjesechu na łopenach napisane próstwy doprědka a položichu je we woltarnišću pod žiwju štom, kiž so pozdžišo na kěrchowje sadži. W serbskej a němskej rěči přednjesechu modlitwy. Wo hudźbne wobrubjenje postarašćaj so Poršiska kantorka knjeni Wićazowa z Kumšic na pišćelach a jeje syn na trompeće.

Dešno/Wětošow/Korjeń. Njedzelu, 10. septembra, swječachu w Delnjeju Łužicy troje němsko-serbske kemše: w Dešnje k Dnjeju kórkow (farar Schütt), we Wětošowje k Dnjeju wo-

tewrjeneho pomnika (farar n. w. Lischewsky a předar n. w. Frahn) a w Korjenju k wopomnjeću fararja Jana Bogumiła Fabriciusa (generálna superintendentka Asmus a farar Hupac).

Smělne. We wobłuku 50lětneho jubileja domizniskeho muzeja w Smělnej měješe wosadny farar dr. Jens Buliš njedzelu, 10. septembra, přednošk wo stawiznach Smělnjanskeje wosady. Při tym wosebje na to pokaza, zo je zašłosć Smělnjeje předewšěm serbska. Mjez připoslucharjemi bě tež potomnik poslednjeho serbskeho wosadneho fararja Jana Awgusta Sykory.

Serbin. Kaž kóžde lěto swječachu texascy Serbja poslednju njedzelu septembra, 24. 9., swój Wendish Fest. W Serbinskim Božim domje měješe farar dr. Klaus Detlev Schulz z Fort Wayne, Indiana, dopođnja jendzelske a němske kemše. Popođniši program wuhotowaše „Houston Liederkrantz“, němski měšany chór z texaskeho wulkoměsta Houstona. W minjenych lětach běchu zwjetša serbske kulturne skupiny z Łužicy wustupili.

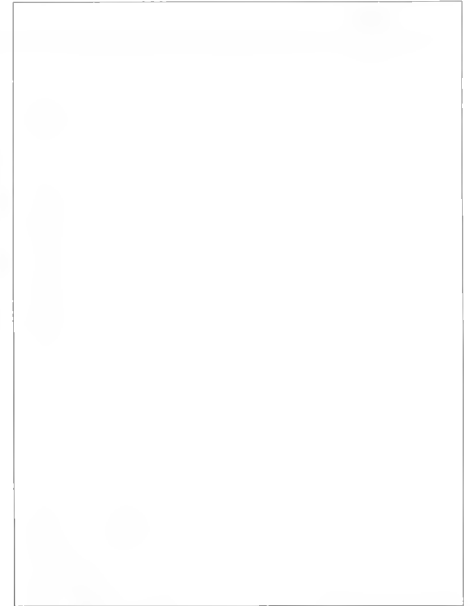
Hodźij. Na kemšach na žnjowodžaknym swjedzenju, 24. septembra, rozžohnowaše so Hodźijski farar dr. Rüdiger Laue wot wosady. Swjedzenske kemše wobrubichu wosadna kurenda, chór a dujerjo. Přizamkny so postrowna hodźina, w kotrejž so duchownemu džak wupraji za wjac hač džesačlětno skutkowanje w Hodźiju. Dr. Laue bě so 1993 z Budyskeje Pětriske wosady přesydlil do Hodźija. Nětko wróci so jako wuměnkar zaso do Budyšina. Noweho fararja za Hodźij hišće nimaja, w času wakancy zastupuje farar Johannes Probst z Budyšina.

Dary

W awguscje je so darilo za Pomhaj Bóh 25 eurow a 20 eurow. Bóh žohnuj daraj a daricelow.

Spominamy

Před sto lětami, 10.10.1906, narodži so **Maks Mertin** jako třeće wot pjeć džěći do swójby serbskeho mulerja w Delnim Wujězdze. Po wuchodženju ludoweje šule w ródnej wsy by so rady stał z wučerjom, ale staršej njemóžešćaj drohe wukublanje zaplaćić. Tak nawukny w Rakecach pola mištra Lajnerta wojnarstwo. W lětach inflacije a hospodarskeje krizy džětaše zdžěla jako wojnar, zdžěla w druhich rjemjeslach we wokolinje. Ščasami bě tež bjezdžělny. 1933 so jako wojnar w Šćeńcy zesamostatni, 1934 so z Hanu Wirtheč ze Šćeńcy wožen. Kónc polstatych lět so jeho powołanske přece z młodych lět spjelni, wón sta so z wučerjom za ručne a polytechniske džěto na Łazowskej šuli. Maks Mertin so hižo jako młodostny do serbskeho žiwjenja zarjadowa. Bě aktiwny sobustaw Sokoła, najprjedy w Komorowje pola Rakec, potom w Delnim Wujězdze. Składnostnje skutkowaše jako serbski braška.

Po wójnje založi hromadže z Janom Haješom a někotrymi dalšimi mužemi we Łazu Wojerowski župu Domowiny. Wjele lět přisłušeše Zwjazkowemu předsydstwu Domowiny, bě župan Wojerowskeje župy a předsyda Domowinskeje skupiny w Šćeńcy. Wón slušese k stajnym wopytowarjam serbskich cyrkwinskih a kubłanskih dnjow. Za čas fararja Jana Lazarja wuhotowaše jako lektor sobu serbske kemše w Rakecach. Wón zemřě 16. měrca 1987 a je w Šćeńcy pochowany.

Přeprašujemy

- 01.10. 16. njedzela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 04.10. srjeda**
14.00 wosadne popođnje pola Kowarjec we Wuježku pola Wosporka (sup. Malink)
- 08.10. 17. njedzela po swjatej Trojicy**
14.00 kemše w Njeswaćidle z wosadnym popođnjom (sup. Malink)
- 15.10. 18. njedzela po swjatej Trojicy**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)
- 24.10. wutora**
19.30 bibliiski kruh w Budyšinje na Michałskej farje (sup. Malink)
- 31.10. reformaciski swjedžen**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
14.00 Hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Budestecach
- 05.11. 21. njedzela po swjatej Trojicy**
10.00 kermušne kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamolwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowaj/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 0 35 91/60 07 11, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiše: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjelc
Postvertriebsnummer: F 13145
Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen
Přinoški a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00
Pomhaj Bóh wuchadza mjesačnje. Spěchuje so wot Založby za serbski lud. Lětny abonement plaći 8 €.